

Flytting av Elvemusling fra tiltaksområde ved Nydalsdammen til Leirfossen (2021)

I forbindelse med brubygginga på Nydalen gjorde TOFA, utbygger og Statsforvalteren oppmerksom på at det er registrert elvemusling (*Margaritifera margaritifera*) i området. Utbygger (Statens Vegvesen) tok straks tak i dette og søkte Statsforvalteren om tillatelse til å flytte Muslinger vekk fra Tiltaksområdet. Statsforvalteren ga tillatelse med vilkår, til å ta elvemusling ut av influensområdet til de planlagte midlertidige fyllingene for Nydalsbrua. TOFA har tidligere kartlagt muslingene i dette området og fikk i oppdrag av Statens Vegvesen å ta seg av flyttingen av disse.

Gitte vilkår ble satt av Statsforvalteren ved flytting av musling:

1. Politiet varsels om aktiviteten på telefon 02800 innen ei uke før arbeidet skal gjøres.
2. Utstyr som er brukt i ett vassdrag, skal tørkes eller desinfiseres før de flyttes til andre vassdrag eller til andre deler av samme vassdrag (jf. forskrift 17.6.2008 nr.819 om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr § 45).
3. Elvemuslingen som flyttes merkes med ytre merke (kontakt evt. Austevoll genbank for veiledning om merking).
4. Vannføring, vanntemperatur, GPS posisjon og dybde til hver elvemusling dokumenteres både på funnsted og utsetningssted. All elvemusling lengdemåles og fotograferes. Muslingen håndteres og transporteres så skånsomt som mulig og gjenutsettes oppstrøms, ved Nedre Leirfoss, som angitt i søknaden.
5. Muslingbestanden på Leirfossen overvåkes med vannkikkert 2-3 ganger i løpet av 14 dager etter utsett (hvis vannføringen gjør det mulig), etter første flom (vesentlig forhøyet vannføring) og tre år etter flytting (2024).
6. Relevante data skal rapporteres til Statsforvalteren, og legges inn i vannmiljødatabasen.

TOFA tok kontakt via telefon med Kari Tønset Guttvik hos Statsforvalteren og hadde noen kommentarer til disse basert på tidligere erfaringer samt samtaler med ekspert på muslinger Bjørn Meidel Larsen (NINA). Bjørn informerte om at merking av muslinger tidligere ikke hadde vært noen suksess og kunne ikke anbefale dette. I tillegg Formidlet TOFA vanskeligheten med å måle dybde ved hver enkelt musling. I tillegg har TOFA tidligere prøvd å merke funn av muslinger på GPS og sett at disse punktene har blitt unøyaktig plassert (ikke godt nok til å gi nøyaktig posisjon, avvik på 2/3 meter. Noe som gjør det lite hensiktsmessig å lete etter musling med koordinater), markering dirkete i kart er et vel så godt alternativ. TOFA fikk godkjenning for å delvis avvike disse vilkårene. Statsforvalteren i Trøndelag var glad for tilbakemelding da de ikke hadde gjort dette tidligere.

Metode:

Det ble lett etter muslinger over to dager (3/8 og 12/8), oppdraget ble gjort av en svømmer (Kay Arne Olsen), og en landmann (Steinar Gilleberg Stensli). Det ble søkt på østsiden av elva, ovenfor den planlagte fyllingen, ved selve fyllingen og ca 100m nedenfor. Det ble systematisk snorklet nedstrøms, muslinger som ble funnet ble fortløpende målt med et skyvelær og posisjon ble markert på et håndholdt kart (GPS koordinater på noen av muslingene). Etter at muslingene var målt, ble de lagt i en tiltersbøtte med vann, med et oksygenapparat. Alle muslingene ble deretter plassert ut på eksisterende musling-felt ved Nedre Leirfossen. De ble plassert på en slik måte at de enklest mulig skal kunne finnes igjen.

Muslingene vil bli overvåket i tiden fremover som gitt i vilkårene.

Runde en (3/8)

Vannføring: 38 m³

Vanntemperatur: 12,5

Funndybde: 30-150cm

Nr	Lengde (mm)
1	65,3
2	67,2
3	62,1
4	60,8
5	59,5
6	57,8
7	35
8	74,7
9	69,3
10	56
11	55
12	53,4
13	66,6
14	74,4

Figur 1, muslinger funnet og flyttet den 3/8

Figur 2, Punkt for hver musling funnet den 3/8

Runde to (12/8)

Vannføring: 37,2 m³

Vanntemperatur: 16,5

Funndybde: 30-150cm

Nr	Lengde (mm)
1	58,5
2	50,5
3	63
4	65,5
5	61,7
6	57
7	58,7
8	45,5
9	55,6

Figur 3, muslinger funnet og flyttet den 12/8

Figur 4, Punkt for hver musling funnet den 12/8

Som markert (figur 2 og 3) var hovedtyngden av funn rundt den planlagte fyllingen, som også kommer av at det ble lagt mest vekt på søk i dette området. Nedenfor fyllingen ble det ikke funnet muslinger, som nok naturlig kommer av at dette er et relativt nytt område da det har nylig foregått bygging arbeid her.

Gjenutsetting av muslinger ved Nedre Leirfossen

Muslingene ble plassert ut sammen med eksisterende koloni ved Nedre Leirfoss som gitt i vilkårene. Området som muslingene ble plassert ut på, ble markert med en markørsteiner. Muslingene hentet fra tiltaksområdet var generelt større enn de som ble observert ved Nedre Leirfoss, det vil nok derfor være greit å skille de som er flyttet fra de eksisterende muslingene. Totalt ble det da altså satt ut 23 muslinger ved Nedre Leirfoss.

Figur 5, omtrent område hvor muslingene ble satt ut i Leirfossen, markørsteiner er plassert ut ved muslingene.

